

ANALIZA: Pripaziti Na Zlocinacki Par

Author: IWPR
ICTY

Mira Markovic uspela je da poseti voljenog supruga, ali im zvanicnici Tribunala nisu odobrili boravak u "sobi za parove".

Mira Markovic, supruga Slobodana Milosevica, imala je protekle sedmice priliku da se licno uveri u to da li je pritvor pod okriljem UN "sophisticirana zamena za koncentracione logore, gasne komore i krematorijume", u sluzbi "novog Gestapoa" - kako je cesto, u svojim javnim nastupima, opisivala Tribunal i njegov zatvorski centar.

Zamoljena da prokomentarisu ovu izjavu tadašnje prve dame Jugoslavije, glavni tuzilac Karla del Ponte je decembra 1999. rekla: "Ukoliko bih bila u prilici da razgovaram sa gospodjom Markovic, rekla bih joj da svom suprugu prosledi poziv da dodje u zatvorski centar kako bi se uverio koliko je u njemu udobno."

Nekih 18 meseci kasnije, Mira Markovic je zaista dosla u Hag, da poseti svog supruga koji je tri sedmice ranije prebacen u pritvorsku jedinicu Tribunala, na osnovu optuznice za zlocine protiv covecnosti pocinjene na Kosovu. Da li se, i u sta, tokom te posete uverila, za sada ce ostati tajna.

U Hagu, pod strogom paskom holandske policije koja ju je pratila na relaciji izmedju pritvorske jedinice i hotela "Karlton", nije imala priliku ni za kakav javni nastup. Po povratku u Beograd proteklog vikenda, Markoviceva se uzdrzala od bilo kakvih izjava, verovatno u zelji da ne pokvari izgled za novu posetu svom suprugu.

Umesto nje same, o njenim je frustracijama u Beogradu progovorio advokat koji ju je pratio u Hag, Dragoslav Ognjanovic. On se pozalio na ogranicenja koja su bila nametnuta posetama, a zbog kojih "oni nisu mogli da zagrlje jedno drugo, rukuju se ili poljube, kao muz i zena". Sva tri dana, Mira i Sloba su bili odvojeni neprobojnim staklom, a razgovarali su iskljucivo posredstvom telefona, u prisustvu strazara UN i prevodilaca koji su pratili i prevodili svaku njihovu rec.

Ovakav opis njihovog prvog susreta iznenadio je mnoge izvestace. Oni su tokom posete uveliko spekulisali o tome da li ce Mira i Sloba koristiti "sobu za parove" - posebnu sobu namenjenu posetama supruznika koja je na raspolaganju pritvorenima, i u kojoj je barem jedan od njih - Zoran Zigic - zaceo sina, na cemu se javno, pred sudom, zahvalio upravi pritvorske jedinice.

Iznenadjenje je bilo utoliko vece sto uprava pritvorske jedinice s ponosom istice svoj "liberalan odnos" prema bracnim i porodicnim posetama, koje su dozvoljene svakodnevno u intervalu od 9.30 do 17h.

"Ne zelimo da se brakovi i porodice raspadaju zato sto je neko pritvoren" - izjavio je nedavno za Dnevnik tribunala upravnik pritvorske jedinice Timoti MekFaden.

Zasto je, onda, bracom paru Markovic-Milosevic uskracena, ne samo "soba za parove", vec i mogucnost svakog fizickog kontakta? Ideoloski istomisljenici Mire Markovic ce, verovatno, iz toga izvuci zakljucke o sadizmu "novog Gestapoa" i njegovom nastojanju da "slomi" ne samo pritvorenog Milosevica, vec i njegovu suprugu, za koju se zna, ili pretpostavlja, da je predstavljala glavnu pokretacku snagu njene karijere.

Potvrdujuci za Dnevnik da je uprava tribunala nalozila "mere posebnog nadzora" tokom prve posete Markoviceve, predstavnik za stampu Dzim Lendejl odbio je da tacno navede razloge zbog kojih je

onemogućen svaki fizički kontakt supružnika. Lendejl navodi da to "nije neuobičajeno" za prve posete pritvorenima i ukazuje na izvestan "splet okolnosti" koji je upravu naveo na zaključak da je to "najbolji način da se poseta izvede".

Na pitanje da li pomenuti "splet okolnosti" uključuje istorijat porodica Milosevic-Markovic, samoubistvo njegovih roditelja, pretnje samog Milosevica da ga "neće uhapsiti živog", kao i činjenicu da je njegova cerka Marija, prilikom hapšenja u Beogradu, u zoru 1. aprila 2001. pozivala svog oca da se ubije, Lendejl odgovara da je uprava "pazljivo razmotrila sve te stvari", te da je na osnovu toga donesena odluka o primeni opisanih mera posebnog nadzora.

Mada Lendejl to ne pominje, očigledno je da su u Tribunalu želeli da isključe svaki rizik koji bi mogao da proistekne iz fizičkog kontakta supružnika. To bi, recimo, bio rizik da Mira Markovic svom suprugu krisom doda nekakvu pilulu, ili da tokom posete oboje progutaju otrov i tako sekspirovski okončaju svoju 40-godišnju ljubavnu priču "Romea i Julije iz Pozarevca". Takav zavrsetak bi, naravno, predstavljao njihovu "konačnu pobjedu" nad "novim Gestapoom" i neoborivi "dokaz" da je pritvorska jedinica UN zaista "sophisticirana zamena za koncentracione logore, gasne komore i krematorijume".

A to je, nema sumnje, poslednje što bi u Tribunalu želeli. Postoje su - suprotno mnogim prognozama po kojima Slobodan Milosevic neće preživeti ni gubitak vlasti, ni hapšenje, ni prebacivanje u Hag - svog najdragocenijeg optuženika ipak dobili živog, u Tribunalu ne žele ništa da rizikuju. Otuda postupaju s krajnjim oprezom, po cenu da ih kritikuju zbog "surovosti" ili čak "paranoje". Treba se samo prisjetiti čuvene Kisindzerove opomene: "To što sam ja paranoik, ne znači da mi neko zaista ne radi o glavi."

Mirko Klarin je viši urednik IWPR za pitanja Tribunala za ratne zločine i glavni urednik novinske agencije SENSE.

Focus: Medunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/analiza-pripaziti-na-zlocinacki-par>